2025/1454

2025 7 29

Pagal tarptautinę viešąją teisę juridinę galią turi tik JT EEK tekstų originalai. Šios taisyklės statusas ir įsigaliojimo data turėtų būti tikrinami pagal paskutinę statusą nurodančio JT EEK dokumento TRANS/WP.29/343 versiją, kurią galima rasti https://unece.org/status-1958-agreement-and-annexed-regulations

JT taisyklė Nr. 34 „Vienodos transporto priemonių patvirtinimo, atsižvelgiant į gaisro pavojaus prevenciją, nuostatos“ [2025/1454]

Įtrauktas visas galiojantis tekstas iki:

04 serijos pakeitimų. Įsigaliojimo data – 2023 m. birželio 5 d.

Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai. Autentiški ir teisiškai privalomi tekstai:

ECE/TRANS/WP.29/2016/8

ECE/TRANS/WP.29/2018/121

ECE/TRANS/WP.29/2018/117

ECE/TRANS/WP.29/2022/116

Turinys

Taisyklė

1. Taikymo sritis
2. Patvirtinimo paraiška
3. Patvirtinimas

I dalis. Transporto priemonių patvirtinimas, atsižvelgiant į jų degalų bakus

4. Apibrėžtys
5. Skystųjų degalų bakų reikalavimai
6. Skystųjų degalų bakų bandymai

II-1 dalis. (Laisva)

7. (Laisva)
8. Skystųjų degalų bakų montavimo reikalavimai
9. (Laisva)

II-2 dalis. (Laisva)

III dalis. Skystųjų degalų bakų kaip atskirų techninių mazgų patvirtinimas

10. Apibrėžtys
11. Skystųjų degalų bakų reikalavimai

IV dalis. Transporto priemonės patvirtinimas, atsižvelgiant į patvirtinto degalų bako montavimą

12. Apibrėžtys
13. Skystųjų degalų bakų montavimo reikalavimai
14. Transporto priemonės ar bako tipo pakeitimai
15. Gamybos atitiktis

16. Sankcijos už gamybos neatitiktį

17. Pereinamojo laikotarpio nuostatos

18. Už patvirtinimo bandymus atsakingų techninių tarnybų ir tipo patvirtinimo institucijų pavadinimai ir adresai

Priedai

1. 1 priedėlis. Pranešimas apie transporto priemonių tipo patvirtinimą, patvirtinto tipo išplėtimą, nepatvirtinimą, patvirtinimo panaikinimą arba visišką gamybos nutraukimą, atsižvelgiant į skystųjų degalų baką, gaisro pavojaus prevenciją priekinio, šoninio ir galinio susidūrimų metu ir skystųjų degalų bako tipą pagal Taisyklę Nr. 34

   2 priedėlis. Pranešimas apie degalų bako patvirtinimą, patvirtinto tipo išplėtimą, nepatvirtinimą, patvirtinimo panaikinimą arba visišką gamybos nutraukimą pagal Taisyklę Nr. 34

2. Patvirtinimo ženklų išdėstymas

3. Priekinio susidūrimo su kliūtimi bandymas

4. (Laisva)

5. Iš plastiko pagamintų degalų bakų bandymas

   1 priedėlis. Atsparumo ugniai bandymas

   2 priedėlis. Ugniai atsparių plytų matmenys ir techniniai duomenys

1. Taikymo sritis

Ši taisyklė taikoma:

1.1. I dalis. M, N ir O kategorijų ([1]) transporto priemonių, kuriose sumontuotas skystųjų degalų bakas (-ai), patvirtinimui, taip pat M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonių, kurių didžiausia leidžiamoji masė neviršija 2,8 t, patvirtinimui, atsižvelgiant į skystųjų degalų bako (-ų) montavimą.

1.2. II dalis. (Laisva)

1.3. III dalis. Skystųjų degalų bakų kaip atskirų techninių mazgų patvirtinimui.

1.4. IV dalis. Transporto priemonių patvirtinimui, atsižvelgiant į patvirtintų skystųjų degalų bakų montavimą.

2. Patvirtinimo paraiška

2.1. Patvirtinimo paraiška pagal šios JT taisyklės I dalį

2.1.1. Transporto priemonės tipo patvirtinimo pagal šios JT taisyklės I dalį paraišką teikia transporto priemonės gamintojas arba jo tinkamai įgaliotas atstovas.

2.1.2. Kartu su ja pateikiami trys toliau minimų dokumentų egzemplioriai ir šie duomenys:

2.1.2.1. išsamus transporto priemonės tipo aprašymas, atsižvelgiant į 4.2 punkte nurodytus elementus; nurodomi variklio tipo ir transporto priemonės tipo identifikavimo numeriai ir (arba) simboliai;

2.1.2.2. brėžinys (-iai), kuriame (-iuose) nurodytos degalų bako charakteristikos ir gamybos medžiaga;

2.1.2.3. visos degalų tiekimo sistemos schema, kurioje nurodyta kiekvienos sudedamosios dalies vieta transporto priemonėje, ir

2.1.2.4. elektros įrangos schema, kurioje parodytas įrangos išdėstymas ir jos tvirtinimo transporto priemonėje būdas.

2.1.3. Už tipo patvirtinimo bandymus atsakingai techninei tarnybai pateikiama:

2.1.3.1. tipinė tvirtintino tipo transporto priemonė arba transporto priemonės dalys, kurios, techninės tarnybos nuomone, reikalingos patvirtinimo bandymams;

2.1.3.2. jei transporto priemonėje įtaisytas iš plastiko pagamintas bakas: septyni papildomi bakai su papildoma įranga;

2.1.3.3. jei transporto priemonėje įtaisytas iš kitos medžiagos pagamintas bakas: du papildomi bakai su papildoma įranga.

2.2. Patvirtinimo paraiška pagal šios taisyklės III dalį

2.2.1. Skystųjų degalų bako tipo patvirtinimo pagal šios taisyklės III dalį paraišką teikia transporto priemonės gamintojas arba jo tinkamai įgaliotas atstovas.

([1]) Kaip apibrėžta Suvestinėje rezoliucijoje dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3) (dokumentas ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.6, 2 punktas). https://unece.org/transport/standards/transport/vehicle-regulations-wp29/resolutions.

2.2.2. Kartu su ja pateikiami trys toliau minimų dokumentų egzemplioriai ir šie duomenys:

2.2.2.1. išsamus skystųjų degalų bako tipo aprašas, atsižvelgiant į 10.2 punkte nurodytus elementus; turėtų būti nurodyta, ar pareiškėjas teikia paraišką dėl bako su papildoma įranga tipo, ar be jos, ir ar pareiškėjas teikia paraišką dėl universalaus naudojimo, ar dėl naudojimo specialioje transporto priemonėje; kai tvirtintino tipo bakas yra be papildomos įrangos, aiškiai įvardijama per bandymus naudojama papildoma įranga;

2.2.2.2. brėžinys (-iai), kuriame (-iuose) nurodytos degalų bako charakteristikos ir bakui pagaminti naudotos medžiagos, o kai bakas skirtas naudoti specialioje transporto priemonėje, – per bandymus naudojamų transporto priemonių dalių charakteristikos.

2.2.3. Už tipo patvirtinimo bandymus atsakingai techninei tarnybai pateikiama:

2.2.3.1. jei bakas pagamintas iš plastiko: septyni bakai su papildoma įranga; jei tvirtintinas bakas yra be papildomos įrangos, pateikiami septyni transporto priemonėje paprastai montuojamo tipo papildomos įrangos komplektai;

2.2.3.2. jei bakas pagamintas iš kitos medžiagos: du bakai su papildoma įranga; kai tvirtintinas bakas yra be papildomos įrangos, pateikiami du transporto priemonėje paprastai montuojamo tipo papildomos įrangos komplektai;

2.2.3.3. jei iš plastiko pagamintas bakas yra skirtas naudoti specialioje transporto priemonėje, pateikiamos transporto priemonių dalys, nurodytos 5 priedo 5.2.3 punkte.

2.3. Patvirtinimo paraiška pagal šios taisyklės IV dalį

2.3.1. Transporto priemonės tipo patvirtinimo pagal šios taisyklės IV dalį paraišką teikia transporto priemonės gamintojas arba jo tinkamai įgaliotas atstovas.

2.3.2. Kartu su ja pateikiami trys toliau minimų dokumentų egzemplioriai ir šie duomenys:

2.3.2.1. išsamus transporto priemonės tipo aprašymas, atsižvelgiant į 12.2 punkte nurodytus elementus; nurodomi variklio tipo ir transporto priemonės tipo identifikavimo numeriai ir (arba) simboliai;

2.3.2.2. visos degalų tiekimo sistemos schema, kurioje nurodyta kiekvienos sudedamosios dalies vieta transporto priemonėje;

2.3.2.3. visų tipų skystųjų degalų bakų, patvirtintų pagal šios taisyklės III dalį ir skirtų montuoti konkretaus tipo transporto priemonėje, sąrašas.

2.3.3. Už tipo patvirtinimo bandymus atsakingai techninei tarnybai pateikiama:

2.3.3.1. tipinė tvirtintino tipo transporto priemonė;

2.3.3.2. prireikus, du papildomi bakai su papildoma įranga, jei kiekvienas degalų bako tipas patvirtintas be papildomos įrangos.

3. Patvirtinimas

3.1. Patvirtinimas pagal šios taisyklės I dalį

3.1.1. Jei pagal šią JT taisyklę patvirtinti pateikta transporto priemonė atitinka I dalies reikalavimus, tos transporto priemonės tipas patvirtinamas.

3.1.2. Kiekvienam pagal Susitarimo (E/ECE/TRANS/505/Rev.3) 4 aprašą patvirtintam tipui suteikiamas patvirtinimo numeris. Tačiau susitariančioji šalis gali tą patį patvirtinimo numerį suteikti keletui transporto priemonių tipų, kaip apibrėžta 4.2 punkte, jei tipai yra to paties pagrindinio modelio variantai ir tik tuo atveju, jei kiekvienas tipas yra bandomas atskirai ir atitinka šios JT taisyklės sąlygas.

3.1.3. Apie transporto priemonės tipo patvirtinimą arba nepatvirtinimą pagal šią JT taisyklę ją taikančioms Susitarimo šalims pranešama naudojant šios JT taisyklės 1 priedo 1 priedėlyje pateikto pavyzdžio formą.

3.1.4. Prie kiekvienos transporto priemonės, atitinkančios pagal šią taisyklę patvirtintą transporto priemonių tipą, aiškiai matomoje ir lengvai prieinamoje vietoje, nurodytoje patvirtinimo formoje, pritvirtinamas tarptautinis patvirtinimo ženklas, kurį sudaro:

3.1.4.1. apskritimas, kuriame įrašyta raidė E ir tipą patvirtinusios šalies skiriamasis numeris ([2]);

3.1.4.2. šios JT taisyklės numeris, po kurio rašoma „RI“, jei transporto priemonė patvirtinta pagal JT taisyklės I dalį, ir 3.1.4.1 punkte nurodyto apskritimo dešinėje – patvirtinimo numeris.

3.1.5. Jei transporto priemonė atitinka pagal šią taisyklę tipą patvirtinusioje šalyje remiantis viena ar keliomis kitomis prie Susitarimo prijungtomis taisyklėmis patvirtintą transporto priemonės tipą, 3.1.4.1 punkte nurodyto simbolio kartoti nereikia; tokiu atveju visų taisyklių, pagal kurias patvirtinimas suteiktas šalyje, patvirtinusioje tipą pagal šią taisyklę, papildomi numeriai ir ženklai pateikiami stulpeliais 3.1.4.1 punkte nurodyto ženklo dešinėje.

3.1.6. Patvirtinimo ženklas turi būti aiškiai įskaitomas ir nenutrinamas.

3.1.7. Patvirtinimo ženklas tvirtinamas greta arba ant gamintojo pritvirtintos transporto priemonės duomenų plokštelės.

3.1.8. Šios taisyklės 2 priede pateikiami patvirtinimo ženklo išdėstymo pavyzdžiai.

3.2. Patvirtinimas pagal šios taisyklės III dalį

3.2.1. Jei pagal šią taisyklę patvirtinti pateiktas bakas atitinka III dalies reikalavimus, to bako tipas patvirtinamas.

3.2.2. Kiekvienam pagal Susitarimo (E/ECE/TRANS/505/Rev.3) 4 aprašą patvirtintam tipui suteikiamas patvirtinimo numeris.

3.2.3. Apie bako tipo patvirtinimą arba nepatvirtinimą pagal šią JT taisyklę ją taikančioms Susitarimo šalims pranešama naudojant šios JT taisyklės 1 priedo 2 priedėlyje pateikto pavyzdžio formą.

3.2.4. Prie kiekvieno bako, atitinkančio pagal šią taisyklę patvirtintą bako tipą, aiškiai matomoje ir lengvai prieinamoje vietoje, nurodytoje patvirtinimo formoje, pritvirtinamas tarptautinis patvirtinimo ženklas, kurį sudaro:

([2]) 1958 m. Susitarimo šalių skiriamieji numeriai nurodyti Suvestinės rezoliucijos dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3) 3 priede (dokumentas ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.6, 3 priedas. https://unece.org/transport/standards/transport/vehicle-regulations-wp29/resolutions.

3.2.4.1. apskritimas, kuriame įrašyta raidė E ir tipą patvirtinusios šalies skiriamasis numeris[2];

3.2.4.2. šios taisyklės numeris, po kurio rašoma „RIII“ ir raidė U, jei bakas patvirtintas universaliam naudojimui, arba S, jei bakas patvirtintas naudoti specialioje transporto priemonėje; nurodoma „+A“, jei bakas patvirtintas su papildoma įranga, arba „#A”, jei bakas patvirtintas be papildomos įrangos, 3.2.4.1 punkte nurodyto apskritimo dešinėje – brūkšnelis ir patvirtinimo numeris.

3.2.5. Baką sumontavus transporto priemonėje, patvirtinimo ženklas turi būti aiškiai įskaitomas ir nenutrinamas.

3.2.6. Šios taisyklės 2 priede pateikiami patvirtinimo ženklo išdėstymo pavyzdžiai.

3.3. Patvirtinimas pagal šios taisyklės IV dalį

3.3.1. Jei pagal šią taisyklę patvirtinti pateikta transporto priemonė atitinka IV dalies reikalavimus, to transporto priemonės tipas patvirtinamas.

3.3.2. Kiekvienam pagal Susitarimo (E/ECE/TRANS/505/Rev.3) 4 aprašą patvirtintam tipui suteikiamas patvirtinimo numeris. Tačiau susitariančioji šalis gali tą patį patvirtinimo numerį suteikti keletui transporto priemonių tipų, kaip apibrėžta 12.2 punkte, jei tipai yra to paties pagrindinio modelio variantai ir tik tuo atveju, jei kiekvienas tipas yra bandomas atskirai ir atitinka šios JT taisyklės sąlygas.

3.3.3. Apie transporto priemonės tipo patvirtinimą arba nepatvirtinimą pagal šią JT taisyklę ją taikančioms Susitarimo šalims pranešama naudojant šios JT taisyklės 1 priedo 1 priedėlyje pateikto pavyzdžio formą.

3.3.4. Prie kiekvienos transporto priemonės, atitinkančios pagal šią taisyklę patvirtintą transporto priemonių tipą, aiškiai matomoje ir lengvai prieinamoje vietoje, nurodytoje patvirtinimo formoje, pritvirtinamas tarptautinis patvirtinimo ženklas, kurį sudaro:

3.3.4.1. apskritimas, kuriame įrašyta raidė E ir tipą patvirtinusios šalies skiriamasis numeris[2];

3.3.4.2. šios taisyklės numeris, po kurio rašoma „RIV“, 3.3.4.1 punkte nurodyto apskritimo dešinėje – brūkšnelis ir patvirtinimo numeris.

3.3.5. Jei transporto priemonė atitinka pagal šią taisyklę tipą patvirtinusioje šalyje remiantis viena ar keliomis kitomis prie Susitarimo prijungtomis taisyklėmis patvirtintą transporto priemonės tipą, 3.3.4.1 punkte nurodyto simbolio kartoti nereikia; tokiu atveju visų taisyklių, pagal kurias patvirtinimas suteiktas šalyje, patvirtinusioje tipą pagal šią taisyklę, papildomi numeriai ir ženklai pateikiami stulpeliais 3.1.4.1 punkte nurodyto ženklo dešinėje.

3.3.6. Patvirtinimo ženklas turi būti aiškiai įskaitomas ir nenutrinamas.

3.3.7. Patvirtinimo ženklas tvirtinamas greta arba ant gamintojo pritvirtintos transporto priemonės duomenų plokštelės.

3.3.8 Šios taisyklės 2 priede pateikiami patvirtinimo ženklo išdėstymo pavyzdžiai.

I dalis. Transporto priemonių patvirtinimas, atsižvelgiant į jų degalų bakus

4. Apibrėžtys

Šioje taisyklės dalyje:

4.1. *transporto priemonės tipo patvirtinimas* – transporto priemonės tipo tvirtinimas, atsižvelgiant į skystųjų degalų bakus;

4.2. *transporto priemonės tipas* – transporto priemonių, nesiskiriančių toliau išvardytomis esminėmis savybėmis, kategorija:

4.2.1. bako (-ų) konstrukcija, forma, matmenimis ir medžiagomis (metalas ar plastikas);

4.2.2. M_1 kategorijos transporto priemonėse – bako (-ų) padėtis, kiek tai trukdo laikytis 5.10 punkto reikalavimų, ir

4.2.3. degalų tiekimo sistemos (siurblio, filtrų ir kt.) charakteristikomis ir vieta;

4.3. *keleivių salonas* – keleivių vieta, kurią riboja stogas, grindys, šoninės sienos, durys, išorės stiklas, priekinė pertvara ir galinė skyriaus pertvara arba galinės sėdynės atlošo plokštuma;

4.4. *bakas* – bakas (-ai), skirtas (-i) skystiesiems degalams, kaip apibrėžta 4.6 punkte, visų pirma naudojamiems transporto priemonei varyti, išskyrus papildomą bakų įrangą (įpylimo angos vamzdį, jei tai atskira dalis, įpylimo angą, dangtelį, matuoklį, jungtis su varikliu, jungtis, skirtas sumažinti perviršiniam vidaus slėgiui, ir kt.);

4.5. *degalų bako talpa* – transporto priemonės gamintojo nustatyta degalų bako talpa;

4.6. *skystieji degalai* – degalai, kurie yra skysti esant įprastai temperatūrai ir slėgiui.

5. Skystųjų degalų bakų reikalavimai

5.1. Bakai turi būti pagaminti taip, kad būtų atsparūs korozijai.

5.2. Kai bakuose įtaisyta visa paprastai įtaisoma įranga, jie turi atitikti pagal 6.1 punktą atliekamų bandymų reikalavimus; atliekant bandymus, santykinis vidaus slėgis turi būti du kartus didesnis už darbinį viršslėgį, bet jokiu būdu negali būti mažesnis už 30 kPa (0,3 baro) viršslėgį.

Laikoma, kad iš plastiko pagaminti bakai atitinka šį reikalavimą, jeigu su jais sėkmingai atliekamas 5 priedo 2 punkte nurodytas bandymas.

5.3. Bet koks perviršinis slėgis arba bet koks slėgis, viršijantis darbinį slėgį, automatiškai sumažinamas tinkamais įtaisais (angomis, saugos vožtuvais ir kt.).

5.4. Angos projektuojamos taip, kad būtų pašalintas bet koks gaisro pavojus. Ypač svarbu, kad degalai, kurie gali pratekėti pildant degalų baką (-us), nepatektų ant išmetimo sistemos. Jie nukreipiami tekėti ant žemės.

5.5. Bakas (-ai) neturi būti įrengtas (-i) keleivių salone ir neturi būti keleivių salono ar nuo keleivių salono neatskiriamo salono dalis arba paviršius (grindys, sienos, pertvara).

5.6. Keleivių salonas nuo bako (-ų) atskiriamas pertvara. Pertvaroje angų (pvz., laidams) gali būti tik tuo atveju, jei jos bus įrengtos taip, kad degalai įprastomis naudojimo sąlygomis negalėtų laisvai tekėti iš bako (-ų) į keleivių saloną arba į kitą nuo keleivių salono neatskiriamą saloną.

5.7. Kiekvienas bakas patikimai įtvirtinamas ir įtaisomas taip, kad būtų užtikrinta, jog bet kokie iš degalų bako arba jo papildomos įrangos ištekėję degalai įprastomis naudojimo sąlygomis patektų ant žemės, o ne į keleivių saloną.

5.8. Įpylimo anga neturi būti įrengta keleivių salone, bagažo arba variklio skyriuje.

5.9. Degalai neturi tekėti pro bako dangtelį arba įtaisus, kurie skirti perviršiniam slėgiui sumažinti varikliui veikiant iš anksto numatytu būdu. Transporto priemonei apvirtus, degalai gali lašėti, jeigu lašėjimas neviršija 30 g/min; atitiktis šiam reikalavimui tikrinama atliekant 6.2 punkte nurodytą bandymą.

5.9.1. Degalų įpylimo angos dangtelis pritvirtinamas prie įpylimo angos vamzdelio.

5.9.1.1. Laikoma, kad 5.9.1 punkto reikalavimai įvykdyti, jei užtikrinama, kad, dingus degalų įpylimo angos dangteliui, neišgaruos ir neištekės pernelyg daug degalų.

Tai galima padaryti naudojant:

5.9.1.1.1. automatiškai atsidarantį ir užsidarantį nenuimamą degalų įpylimo angos dangtelį,

5.9.1.1.2. konstrukciją, kurios ypatybės padėtų išvengti pernelyg didelio degalų garavimo ir ištekėjimo, kai nėra degalų įpylimo angos dangtelio,

5.9.1.1.3. bet kuriuos kitus būdus, jeigu gaunamas toks pat rezultatas. Tokios priemonės, be kita ko, gali būti laideliu arba grandinėle pritvirtinamas degalų įpylimo angos dangtelis arba transporto priemonės varikliui užvesti naudojamu raktеliu rakinamas dangtelis. Šiuo atveju raktelį iš įpylimo angos dangtelio turi būti įmanoma ištraukti tik jį užrakinus. Tačiau vien tik laideliu arba grandinėle pritvirtinamo degalų įpylimo angos dangtelio gali užtekti tik M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonėse.

5.9.2. Sandariklis tarp dangtelio ir įpylimo angos vamzdelio patikimai pritvirtinamas savo vietoje. Uždarytas dangtelis turi patikimai laikytis savo vietoje ant sandariklio ir įpylimo angos vamzdelio.

5.10. Bakai turi būti sumontuoti taip, kad jie būtų apsaugoti nuo smūgio į priekinę arba galinę transporto priemonės dalį pasekmių.

Greta bakų neturi būti kyšančių dalių, aštrių briaunų ir kt.

5.11. Degalų bakas ir papildoma jo įranga turi būti suprojektuoti ir transporto priemonėse įtaisyti taip, kad būtų išvengta bet kokio užsidegimo dėl statinio elektros krūvio pavojaus.

Prireikus naudojama krūvio išsklaidymo priemonė (-s). Tačiau krūvio išsklaidymo sistema nereikalinga, kai degalų bakas suprojektuotas degalams, kurių pliūpsnio temperatūra yra ne mažesnė kaip 55 °C, kaip nurodyta 1 priedo 2 priedėlyje pateiktos pranešimo formos 5.1 punkte. Pliūpsnio temperatūra nustatoma pagal standartą ISO 2719:2002.

Gamintojas nurodo techninei tarnybai priemonę (-es), užtikrinančią (-ias), kad būtų laikomasi minėtų reikalavimų.

5.12. Degalų bakas (-ai) turi būti pagamintas (-i) iš ugniai atsparaus metalo. Jis (jie) gali būti pagamintas (-i) iš plastiko, jei laikomasi 5 priedo reikalavimų.

6. Skystųjų degalų bakų bandymai

6.1. Hidraulinis bandymas

Bako hidraulinis vidaus slėgio bandymas atliekamas izoliavus įrenginį su visa papildoma įranga. Bakas iki galo pripildomas nedegaus skysčio (pvz., vandens). Pašalinus visas išorės jungtis ir naudojant vamzdžio jungtį, per kurią degalai tiekiami į variklį, laipsniškai didinamas slėgis, kol santykinis vidaus slėgis tampa dvigubai didesnis už naudojamą darbinį slėgį; perviršinis slėgis jokiu būdu negali būti mažesnis už 30 kPa (0,3 baro), ir toks slėgis išlaikomas vieną minutę. Per tą laiką bako korpusas neturi įtrūkti ar tapti nesandarus, tačiau gali deformuotis visam laikui.

6.2. Apsivertimo bandymas

6.2.1. Bakas ir visa papildoma jo įranga sumontuojami bandymų stende taip, kad montavimas būtų panašus į montavimą transporto priemonėje, kuriai bakas skirtas: šis reikalavimas taikomas ir perviršinį vidaus slėgį mažinančioms sistemoms.

6.2.2. Bandymų stendas turi suktis aplink ašį, lygiagrečią su transporto priemonės išilgine ašimi.

6.2.3. Bandymas atliekamas baką vieną kartą pripildžius 90 proc., antrą kartą – 30 proc. bako talpos nedegaus skysčio, kurio tankis ir klampa yra panašūs į paprastai naudojamų degalų charakteristikas (galima naudoti vandenį).

6.2.4. Bakas nuo įrengimo padėties pasukamas į dešinę 90° kampu. Bakas šioje padėtyje laikomas bent penkias minutes. Tada bakas toliau pasukamas dar 90° kampu ta pačia kryptimi. Bakas šioje padėtyje (iki galo apverstas) laikomas dar bent penkias minutes. Tada bakas sugrąžinamas į įprastą padėtį. Bandymo skystis, kuris iš vėdinimo sistemos nesutekėjo atgal į baką, išleidžiamas, o prireikus jo kiekis papildomas. Bakas pasukamas 90° kampu priešinga kryptimi ir toje padėtyje laikomas bent penkias minutes.

Bakas toliau sukamas 90° kampu ta pačia kryptimi. Bakas šioje padėtyje (iki galo apverstas) laikomas bent penkias minutes. Vėliau bakas vėl pasukamas į įprastą padėtį.

Kiekvienas vėlesnis bako pasukimas 90° kampu atliekamas per 1–3 minutes.

II-1 dalis. (Laisva)

7. (Laisva)

8. Skystųjų degalų bakų montavimo reikalavimai

Gamintojo prašymu, šiame skirsnyje išdėstyti reikalavimai gali būti taikomi M_2, N_2, M_3, N_3 ir O kategorijų transporto priemonėms, taip pat M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonėms, kurių didžiausia leidžiamoji masė viršija 2,8 t.

Gamintojo prašymu, šiame skirsnyje išdėstyti reikalavimai gali būti taikomi kitų nei M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonėms, kurių didžiausia leidžiamoji masė neviršija 2,8 t.

8.1. Degalų įranga

8.1.1. (Laisva)

8.1.2. Degalų įrangos sudedamąsias dalis nuo sąlyčio su kliūtimis, galinčiomis būti ant žemės paviršiaus, turi tinkamai apsaugoti korpuso arba kėbulo dalys. Tokia apsauga nereikalinga, jei transporto priemonės apačioje esančios sudedamosios dalys nuo žemės paviršiaus yra toliau nei prieš jas esanti korpuso arba kėbulo dalis.

8.1.3. Vamzdžiai ir visos kitos degalų įrangos dalys transporto priemonėje įtaisomos kuo geriau apsaugotose vietose. Transporto priemonės konstrukcijos arba pavaros įtaiso sukamasis arba lenkiamasis judėjimas ir vibracija neturi sukelti degalų įrangos sudedamųjų dalių trinties, spaudimo arba kito neįprasto poveikio.

8.1.4. Lanksčių vamzdžių jungtys su degalų įrangos sudedamųjų dalių standžiomis dalimis turi būti sukonstruotos taip, kad įvairiomis transporto priemonės naudojimo sąlygomis išliktų sandarios, nepaisant transporto priemonės konstrukcijos arba pavaros įtaiso sukamųjų ir lenkiamųjų judesių bei vibracijos.

8.1.5. Jei įpylimo anga yra transporto priemonės šone, užsuktas įpylimo angos dangtelis neturi išsikišti už gretimų kėbulo paviršių ribų.

8.2. Elektros įranga

8.2.1. Elektros laidai, išskyrus tuščiose ertmėse įtaisytus laidus, turi būti pritvirtinti prie transporto priemonės konstrukcijos, sienelių arba pertvarų, palei kurias yra nutiesti. Vietos, kuriose laidai eina pro sieneles arba pertvaras, turi būti gerai apsaugotos, kad nebūtų įpjauta izoliacija.

8.2.2. Elektros įranga turi būti suprojektuota, pagaminta ir įtaisyta taip, kad visos jos sudedamosios dalys būtų atsparios korozijos poveikiui.

9. (Laisva)

II-2 dalis. (Laisva)

III dalis. Skystųjų degalų bakų kaip atskirų techninių mazgų patvirtinimas

10. Apibrėžtys

Šioje taisyklės dalyje:

10.1. *bakas* – bakas (-ai), skirtas (-i) skystiesiems degalams, apibrėžtiems 10.3 punkte, visų pirma naudojamiems transporto priemonei varyti; bakas gali būti patvirtinamas be papildomos įrangos (įpylimo angos vamzdelio, jei tai atskira dalis, įpylimo angos, dangtelio, matuoklio, jungties, skirtos perviršiniam vidaus slėgiui sumažinti, ir kt.) arba su ja;

10.2. *degalų bako talpa* – bako gamintojo nustatyta degalų bako talpa;

10.3. *skystieji degalai* – degalai, kurie yra skysti esant įprastai temperatūrai ir slėgiui;

10.4. *bako patvirtinimas* – skystųjų degalų bako tipo patvirtinimas;

10.5. *bako tipas* – bakų, kurių toliau išvardys esminės savybės nesiskiria, kategorija:

10.5.1. bako konstrukcija, forma, matmenys ir medžiagos (metalas ar plastikas);

10.5.2. paskirtis (universalus naudojimas ar naudojimas specialioje transporto priemonėje);

10.5.3. papildoma įranga (jeigu ji įrengta).

11. Skystųjų degalų bakų reikalavimai

11.1. Kai bakai yra su papildoma įranga, kuri paprastai prie jų tvirtinama, laikomasi 5.1, 5.2, 5.3, 5.9, 5.12, 6.1 ir 6.2 punktų reikalavimų.

11.2. Kai tvirtintini bakai yra be papildomos įrangos, gamintojo dokumentuose aiškiai įvardijama per bandymus naudota papildoma įranga.

IV dalis. Transporto priemonių patvirtinimas, atsižvelgiant į patvirtintų degalų bako (-ų) montavimą

12. Apibrėžtys

Šioje taisyklės dalyje:

12.1. *transporto priemonės tipo patvirtinimas* – transporto priemonės tipo tvirtinimas, atsižvelgiant į skystųjų degalų bako (-ų), patvirtinto (-ų) pagal šios taisyklės III dalį, montavimą;

12.2. transporto priemonės tipas – transporto priemonių, kurių toliau išvardytos esminės savybės nesiskiria, kategorija:

12.2.1. gamintojo tipo žymuo;

12.2.2. M_1 kategorijos transporto priemonėse – bako (-ų) padėtis, kiek tai trukdo laikytis 5.10 punkto reikalavimų,

13. Skystųjų degalų bakų montavimo reikalavimai

13.1. Laikomasi 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.10 ir 5.11 punktų reikalavimų. M_1 ir N_1, kategorijų transporto priemonės, kurių didžiausia leidžiamoji masė neviršija 2,8 t, turi atitikti dar ir 8 punkto reikalavimus.

13.2. Kai tvirtintini bakai yra be papildomos įrangos, bakų bandymams naudota papildoma įranga, nurodyta gamintojo dokumentuose pagal 11.2 punktą, gamintojo prašymu įtraukiama į patvirtinimą pagal šios taisyklės IV dalį. Kita papildoma įranga į patvirtinimą įtraukiama, jeigu techninė tarnyba nusprendžia, kad transporto priemonė atitinka šios taisyklės III ir IV dalių reikalavimus.

14. Transporto priemonės ar bako tipo pakeitimai

14.1. Apie kiekvieną transporto priemonės ar bako tipo pakeitimą pranešama transporto priemonės tipą patvirtinusiai tipo patvirtinimo institucijai. Tuomet institucija gali:

14.1.1. nuspręsti, kad pakeitimai greičiausiai neturės pastebimo neigiamo poveikio ir kad transporto priemonė bet kokiu atveju vis dar atitinka reikalavimus, arba

14.1.2. reikalauti iš techninės tarnybos, atsakingos už bandymus, kitos bandymų ataskaitos.

14.2. Apie tipo patvirtinimą, patvirtinto tipo išplėtimą arba nepatvirtinimą, nurodant pakeitimus, šią JT taisyklę taikančioms Susitarimo šalims pranešama 3.1.3, 3.2.3 arba 3.3.3 punkte nustatyta tvarka.

14.3. Patvirtintą tipą išplečianti tipo patvirtinimo institucija kiekvienai parengtai pranešimo apie tokį išplėtimą formai suteikia serijos numerį.

15. Gamybos atitiktis

Gamybos atitikties kontrolės procedūros turi atitikti nustatytąsias Susitarimo 1 apraše (E/ECE/TRANS/505/Rev.3) ir jas taikant galioja toliau nurodyti reikalavimai.

15.1. Kiekviena transporto priemonė ar bakas, turintis šioje taisyklėje nurodytą patvirtinimo ženklą, atitinka patvirtintą transporto priemonės tipą ir atitinkamų dalių reikalavimus.

16. Sankcijos už gamybos neatitiktį

16.1. Pagal šią JT taisyklę suteiktas transporto priemonės tipo patvirtinimas gali būti panaikintas, jeigu nesilaikoma 15.1 punkte nustatytų reikalavimų.

16.2. Jeigu šią JT taisyklę taikanti susitariančioji šalis panaikina savo anksčiau suteiktą patvirtinimą, ji apie tai kitoms šią taisyklę taikančioms susitariančiosioms šalims nedelsdama praneša nusiųsdama patvirtinimo formos kopiją, kurios apačioje turi būti didžiosiomis raidėmis įrašyta „PATVIRTINIMAS PANAIKINTAS“, kopija turi būti pasirašyta ir įrašyta data.

17. Pereinamojo laikotarpio nuostatos

17.1. Nuo oficialios 04 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti patvirtinti tipų arba jų pripažinti pagal šią JT taisyklę su 04 serijos pakeitimais.

17.2. Nuo 2026 m. rugsėjo 1 d. šią JT taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neprivalo pripažinti pagal ankstesnės serijos pakeitimus vėliau kaip 2026 m. rugsėjo 1 d. pirmą kartą suteiktų tipo patvirtinimų.

17.3. Šią JT taisyklę taikančios susitariančiosios šalys ir toliau pripažįsta pagal šios JT taisyklės 02 ir 03 serijų pakeitimus iki 2026 m. rugsėjo 1 d. pirmą kartą patvirtintus tipus.

17.4. Šią JT taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali suteikti tipo patvirtinimus pagal šią JT taisyklę su bet kurios ankstesnės serijos pakeitimais.

17.5. Šią JT taisyklę taikančios susitariančiosios šalys ir toliau išplečia tipus, patvirtintus pagal šią JT taisyklę su ankstesnės serijos pakeitimais.

17.6. Nepaisydamos pirmiau nurodytų pereinamojo laikotarpio nuostatų, susitariančiosios šalys, kurios pradeda taikyti šią JT taisyklę po naujausių pakeitimų serijos įsigaliojimo datos, neprivalo pripažinti tipo patvirtinimų, suteiktų pagal bet kurią iš ankstesnių šios JT taisyklės pakeitimų serijų / privalo pripažinti tik tipo patvirtinimą, suteiktą pagal 04 serijos pakeitimus.

17.7. Nuo oficialios 03 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti patvirtinti tipą arba jį pripažinti pagal šią taisyklę su 03 serijos pakeitimais.

17.8. Nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys tipo patvirtinimą suteikia tik tuo atveju, jei tvirtinamas transporto priemonės tipas atitinka šios taisyklės su 03 serijos pakeitimais reikalavimus.

17.9. Šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neturi atsisakyti išplėsti pagal šios taisyklės ankstesnių serijų pakeitimus jau patvirtintus tipus.

17.10. Net ir po šios taisyklės 03 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys toliau pripažįsta pagal šios taisyklės ankstesnių serijų pakeitimus patvirtintus tipus, kuriems netaikomi 03 serijos pakeitimai.

17.11. Nepaisant pirmiau išdėstytų pereinamojo laikotarpio nuostatų, susitariančiosios šalys, kurios šią taisyklę pradeda taikyti nuo naujausios serijos pakeitimų įsigaliojimo datos, neprivalo pripažinti tipų patvirtinimų, suteiktų pagal bet kuriuos šios taisyklės ankstesnių serijų pakeitimus.

18. Už patvirtinimo bandymus atsakingų techninių tarnybų ir tipo patvirtinimo institucijų pavadinimai ir adresai

Šią JT taisyklę taikančios susitariančiosios šalys Jungtinių Tautų sekretoriatui praneša už patvirtinimo bandymus atsakingų techninių tarnybų ir tipo patvirtinimo institucijų, kurios tvirtina tipą ir kurioms turi būti siunčiami pranešimai apie kitose šalyse patvirtintą tipą, patvirtinto tipo išplėtimą, tipo nepatvirtinimą ar patvirtinimo panaikinimą, pavadinimus ir adresus.

1 PRIEDAS

1 priedas1 priedėlis

Pranešimas

(Didžiausias formatas: A4 (210 × 297 mm))



pateikė: Institucijos pavadinimas:
.....
.....
.....

dėl transporto priemonės: (2)
- tipo patvirtinimo
- patvirtinto tipo išplėtimo
- tipo nepatvirtinimo
- tipo patvirtinimo panaikinimo
- visiško gamybos nutraukimo

atsižvelgiant į[2] skystųjų degalų baką pagal Taisyklę Nr. 34.

Patvirtinimo Nr. ..... Išplėtimo Nr.: .....

1. Variklio varomos transporto priemonės prekės pavadinimas arba ženklas: .....
2. Transporto priemonės tipas: .....
3. Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....
4. Jei taikoma, gamintojo atstovo pavadinimas ir adresas: .....
5. Variklio tipas: kibirkštinio uždegimo, dyzelinis[2]
6. Variklio vieta: priekyje / gale / viduryje[2]
7. Trumpas degalų bako ir degalų aprašymas arba patvirtinto degalų bako patvirtinimo numeris (-iai)[2] .....
7.1. Degalų bako charakteristikos ir vieta: .....
7.2. Jei degalų bakai pagaminti iš plastiko, nurodoma medžiaga ir prekės pavadinimas arba ženklas: .....
7.3. Degalų įrangos charakteristikos (vieta, jungtys ir kt.): .....
8. Elektros įrangos aprašas (tvirtinimo vieta, apsauga ir kt.): .....
9. (Laisva) Susidūrimo bandymų aprašas: .....

   Priekinis (tipas / patvirtinimo arba ataskaitos numeris): .....

   Šoninis (tipas / patvirtinimo arba ataskaitos numeris): .....

   Galinis (tipas / patvirtinimo arba ataskaitos numeris): .....

(1) Tipą patvirtinusios / patvirtintą tipą išplėtusios / tipo nepatvirtinusios / tipo patvirtinimą panaikinusios (žr. patvirtinimo nuostatas šioje taisyklėje) šalies skiriamasis numeris.
(2) Išbraukti, kas netinka.

10. Transporto priemonės pateikimo tvirtinti data: .....

11. Už patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba: .....

12. Nurodytos tarnybos ataskaitos parengimo data: .....

13. Nurodytos tarnybos parengtos ataskaitos numeris: .....

14. Tipas patvirtintas / patvirtintas tipas išplėstas / tipas nepatvirtintas / tipo patvirtinimas panaikintas[2]

15. Patvirtinimo ženklo vieta ant transporto priemonės: .....

16. Vieta .....

17. Data .....

18. Parašas .....

19. Pridedama informacinių dokumentų, kurie pateikti tipo patvirtinimo institucijai, rodyklė; informaciją galima gauti pateikus prašymą.

1 priedas. 2 priedėlis

Pranešimas

(Didžiausias formatas: A4 (210 × 297 mm))



pateikė: Institucijos pavadinimas:
.....
.....
.....

dėl transporto priemonės: (4)
- tipo patvirtinimo
- patvirtinto tipo išplėtimo
- tipo nepatvirtinimo
- tipo patvirtinimo panaikinimo
- visiško gamybos nutraukimo

pagal Taisyklę Nr. 34.

Patvirtinimo Nr.: ..... Išplėtimo Nr.: .....

1. Degalų bako prekės pavadinimas arba ženklas: .....

2. Degalų bako tipo gamintojo pavadinimas: .....

(3) Tipą patvirtinusios / patvirtintą tipą išplėtusios / tipo nepatvirtinusios / tipo patvirtinimą panaikinusios (žr. patvirtinimo nuostatas šioje taisyklėje) šalies skiriamasis numeris.
(4) Išbraukti, kas netinka.

3. Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....

4. Jei taikoma, gamintojo atstovo pavadinimas ir adresas: .....

5. Trumpas degalų tiekimo sistemos degalų bako ir degalų aprašymas:

5.1. Degalų bako ir degalų charakteristikos: .....

5.2. Jei degalų bakai pagaminti iš plastiko, nurodoma medžiaga ir prekės pavadinimas arba ženklas: .....

6. Pateikta patvirtinti (data): .....

7. Už patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba: .....

8. Nurodytos tarnybos ataskaitos parengimo data: .....

9. Nurodytos tarnybos parengtos ataskaitos numeris: .....

10. Išplėtimo priežastis (-ys) (jei taikoma): .....

11. Tipas patvirtintas / patvirtintas tipas išplėstas / tipas nepatvirtintas / tipo patvirtinimas panaikintas[2]

12. Patvirtinimo ženklo vieta ant bako: .....

13. Vieta .....

14. Data .....

15. Parašas .....

16. Pridedama informacinių dokumentų, kurie pateikti tipo patvirtinimo institucijai, rodyklė; informaciją galima gauti pateikus prašymą.

2 PRIEDAS

Patvirtinimo ženklų išdėstymas

A pavyzdys

(žr. šios taisyklės 3.1.4 punktą)

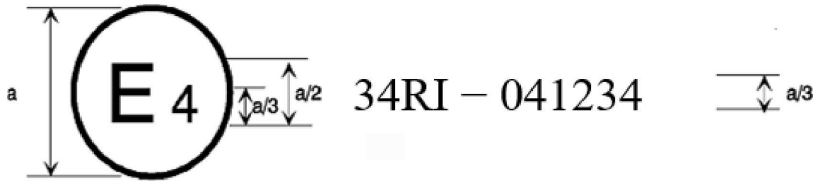

a – ne mažiau kaip 8 mm

Pavaizduotas prie transporto priemonės pritvirtintas patvirtinimo ženklas rodo, kad konkretus tipas buvo patvirtintas Nyderlanduose (E4) pagal JT taisyklės Nr. 34 I dalį, jo patvirtinimo numeris – 041234. Pirmieji du (04) patvirtinimo numerio skaitmenys rodo, kad patvirtinimas buvo suteiktas pagal JT taisyklės Nr. 34 su 04 serijos pakeitimais reikalavimus.

B pavyzdys (laisva)

C pavyzdys

(žr. šios JT taisyklės 3.2.4 punktą)



a – ne mažiau kaip 8 mm

Pavaizduotas prie degalų bako pritvirtintas patvirtinimo ženklas rodo, kad konkretus tipas buvo patvirtintas Nyderlanduose (E4) pagal JT taisyklės Nr. 34 III dalį ir yra skirtas universaliam naudojimui kartu su papildoma įranga, jo patvirtinimo numeris – 041234. Pirmieji du (04) patvirtinimo numerio skaitmenys rodo, kad patvirtinimas buvo suteiktas pagal JT taisyklės Nr. 34 su 04 serijos pakeitimais reikalavimus.

D pavyzdys

(žr. šios JT taisyklės 3.3.4 punktą)



– ne mažiau kaip 8 mm

Pavaizduotas prie transporto priemonės pritvirtintas patvirtinimo ženklas rodo, kad konkretus tipas buvo patvirtintas Nyderlanduose (E4) pagal JT taisyklės Nr. 34 IV dalį, jo patvirtinimo numeris – 041234. Pirmieji du (04) patvirtinimo numerio skaitmenys rodo, kad patvirtinimas buvo suteiktas pagal JT taisyklės Nr. 34 su 04 serijos pakeitimais reikalavimus.

E pavyzdys

(žr. šios taisyklės 3.3.5 punktą)

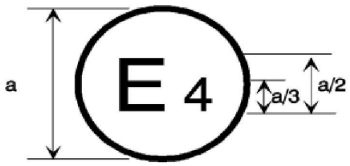

34RIV	041234
33	001628

a/3

a – ne mažiau kaip 8 mm.

Pavaizduotas prie transporto priemonės pritvirtintas patvirtinimo ženklas rodo, kad konkretus tipas buvo patvirtintas Nyderlanduose (E4) pagal JT taisyklės Nr. 34 IV dalį ir Taisyklę Nr. 33 (*). Patvirtinimo numeriai rodo, kad tuo metu, kai buvo suteikti atitinkami patvirtinimai, į JT taisyklę Nr. 34 buvo įtraukti 04 serijos pakeitimai, o JT taisyklė Nr. 33 vis dar buvo pradinės redakcijos.

(*) Antrasis numeris pateiktas tik kaip pavyzdys.

3 PRIEDAS (Laisvas)

4 PRIEDAS (Laisvas)

5 PRIEDAS

Iš plastiko pagamintų degalų bakų bandymas

1. Atsparumas susidūrimui

1.1. Bakas iki galo pripildomas vandens ir glikolio mišinio arba kito skysčio, kurio užšalimo temperatūra žema ir kuris nedaro įtakos bako medžiagos savybėms; tada atliekamas perforacijos bandymas.

1.2. Atliekant šį bandymą bako temperatūra turi būti 233 ± 2 K (–40 ± 2 °C).

1.3. Bandymui naudojamas švytuoklės susidūrimo bandymo stendas. Susidūrimo korpusas turi būti pagamintas iš plieno, turi būti piramidės pavidalo su lygiakraščiais trikampiais paviršiais ir kvadratiniu pagrindu, viršūnė ir kraštai turi būti suapvalinti iki 3 mm spindulio. Švytuoklės smūgio centras turi sutapti su piramidės sunkio centru; smūgio centras nuo švytuoklės sukimosi ašies turi būti 1 m atstumu. Bendroji švytuoklės masė turi būti 15 kg. Švytuoklės energija per susidūrimą turi būti ne mažesnė kaip 30 Nm ir neturi per daug nukrypti nuo šios vertės.

1.4. Bandymai atliekami bako vietose, kurios laikomos pažeidžiamomis priekinio ir galinio susidūrimų metu. Pažeidžiamomis vietomis laikomos tos, kurios yra mažiausiai pridengtos arba silpniausios, atsižvelgiant į bako formą arba jo įrengimo transporto priemonėje būdą. Bandymo ataskaitoje nurodomos laboratorijų pasirinktos vietos.

1.5. Per bandymą bakas laikomas įtvirtintas priešpriešinėje susidūrimo pusėje (-ėse). Po bandymo neturi būti protėkio.

1.6. Gamintojo pasirinkimu visi susidūrimo bandymai gali būti atliekami naudojant vieną baką arba kiekvienam bandymui gali būti pasirenkamas skirtingas bakas.

2. Mechaninis tvirtumas

Bakas protėkių ir formos standumo bandymai atliekami pagal šios taisyklės 6.1 punkte nurodytas sąlygas. Bakas ir visa papildoma jo įranga sumontuojami bandymo stende taip, kad montavimas būtų panašus į montavimą transporto priemonėje, kuriai bakas skirtas, arba sumontuojami pačioje transporto priemonėje arba bandymo stende, pagamintame iš transporto priemonės dalies. Gamintojo prašymu ir susitarus su technine tarnyba bakas gali būti bandomas nenaudojant bandymo stendo. Kaip bandymo skystis naudojamas 326 K (53 °C) temperatūros vanduo; bakas pripildomas pilnai. Bakas penkias valandas veikiamas santykiniu vidaus slėgiu, dvigubai didesniu už darbinį slėgį, tačiau ne mažesniu nei 30 kPa, esant 326 ± 2 K (53 ± 2 °C) temperatūrai. Per bandymą bakas ir jo priedai neturi įtrūkti arba tapti nesandarūs, tačiau leidžiama, kad bakas visam laikui deformuotųsi.

3. Degalų pralaidumas

3.1. Pralaidumo bandymui atlikti naudojami Taisyklės Nr. 83 9 priede nurodyti etaloniniai degalai arba rinkoje parduodami aukščiausios kokybės degalai. Jei bakas yra skirtas įrengti tik transporto priemonėse su slėginio uždegimo varikliais, bakas pripildomas dyzelino.

3.2. Prieš atliekant bandymą 50 proc. bako talpos pripildoma bandymo degalų ir bakas paliekamas atviras 313 ± 2 K (40 ± 2 °C) temperatūros aplinkoje, kol nusistovės svorio nuostolis per laiko vienetą, bet ne ilgiau kaip keturias savaites (preliminarus laikymo laikas).

3.3. Tada bakas ištuštinamas ir 50 proc. bako talpos iš naujo pripildoma bandymo degalų. Tada bakas sandariai uždaromas ir paliekamas esant 313 ± 2 K (40 ± 2 °C) temperatūrai. Kai bako turinys pasiekia bandymo temperatūrą, pakoreguojamas slėgis. Per vėlesnį aštuonių savaičių trukmės bandymą nustatomas dėl difuzijos atsiradęs svorio nuostolis. Per 24 bandymo valandas vidutiniai nuostoliai neturi viršyti daugiau kaip 20 g.

3.4. Jei degalų nuostoliai dėl difuzijos yra didesni už 3.3 punkte nurodytą dydį, tame punkte aprašytas bandymas pakartojamas naudojant tą patį baką, kad būtų nustatyti nuostoliai dėl difuzijos, kai temperatūra yra 296 ± 2 K (23 ± 2 °C), o visos kitos sąlygos yra tokios pačios. Taip išmatuoti nuostoliai turi būti ne didesni kaip 10 g per 24 valandas.

4. Atsparumas degalams

Po 3 punkte nurodyto bandymo bakas turi atitikti 1 ir 2 punktų reikalavimus.

5. Atsparumas ugniai

Su baku atliekami toliau nurodyti bandymai.

5.1. Transporto priemonėje įtaisytas bakas dvi minutes kaitinamas liepsna. Iš bako neturi pratekėti skystieji degalai.

5.2. Su skirtingais degalų pripildytais bakais atliekami trys bandymai.

5.2.1. Jei bakas skirtas montuoti transporto priemonėse su kibirkštinio uždegimo varikliais arba slėginio uždegimo varikliais, atliekami trys bandymai, bakus pripildžius aukščiausios kokybės degalų.

5.2.2. Jei bakas skirtas įrengti tik transporto priemonėse su slėginio uždegimo varikliais, atliekami trys bandymai, bakus pripildžius dyzelino.

5.2.3. Per kiekvieną bandymą bakas ir jo papildoma įranga įtaisomi bandymo stende, kuo tiksliau imituojančiame realias montavimo sąlygas. Bakas bandymo stende turi būti tvirtinamas laikantis susijusių montavimo specifikacijų. Kai bakas skirtas naudoti specialioje transporto priemonėje, atsižvelgiama į transporto priemonės dalis, saugančias baką ir jo papildomą įrangą nuo atviros liepsnos ar darančias kokią nors įtaką liepsnos krypčiai, taip pat į tam tikrus ant bako ir ant kamščių sumontuotus elementus. Per bandymą visos angos uždaromos, bet vėdinimo sistemos turi veikti. Prieš pat bandymą 50 proc. bako talpos pripildoma nustatytų degalų.

5.3. Liepsna, kuria kaitinamas bakas, gaunama kaistuve deginant kibirkštinio uždegimo varikliams skirtus rinkoje parduodamus degalus (toliau – degalai). Į kaistuvą įpilama tiek degalų, kad laisvo degimo sąlygomis liepsna degtų visą bandymo laiką.

5.4. Pasirenkami tokie kaistuvo matmenys, kad liepsna galėtų pasiekti degalų bako šonus. Todėl kaistuvas turi išsikišti už bako horizontalios projekcijos bent 20 cm, bet ne daugiau kaip 50 cm. Bandymo pradžioje kaistuvo šoninės sienelės virš degalų lygio neturi būti iškilusios aukščiau kaip 8 cm.

5.5. Degalų pripildytas kaistuvas pakišamas po baku taip, kad atstumas tarp kaistuve esančių degalų paviršiaus ir bako dugno atitiktų parengtos eksploatuoti transporto priemonės projektinį bako aukštį virš kelio paviršiaus, nustatytą atsižvelgiant į transporto priemonės masę be krovinio (žr. 7.4 punktą). Turi būti įmanoma laisvai pakeisti kaistuvo ar bandymo stendo arba jų abiejų padėtį.

5.6. Bandymo C etape kaistuvas uždengiamas skydu, uždedamu 3 ± 1 cm virš degalų lygio.

Skydas turi būti pagamintas iš ugniai atsparios medžiagos, kaip nurodyta 2 priedėlyje. Tarp plytų neturi būti tarpo, virš degalų kaistuvo jos laikomos taip, kad nebūtų uždengtos plytose esančios skylės. Rėmo ilgis ir plotis turi būti 2–4 cm mažesni už kaistuvo vidinius matmenis, kad tarp rėmo ir kaistuvo sienelės būtų 1–2 cm dydžio ventiliacinis tarpas.

5.7. Kai bandymai atliekami atvirame ore, užtikrinama pakankama apsauga nuo vėjo, o vėjo greitis ties degalų kaistuvu neturi viršyti 2,5 km/h. Prieš bandymą skydas įkaitinamas iki 308 ± 5 K (35 ± 5 °C) temperatūros. Siekiant užtikrinti vienodas bandymo sąlygas, per kiekvieną bandymą ugniai atsparias plytas galima sudrėkinti.

5.8. Bandymą sudaro keturi etapai (žr. 1 priedėlį).

5.8.1. A etapas: pirminis kaitinimas (1 pav.)

Kaistuve esantys degalai uždegami bent 3 m atstumu nuo bandomo bako. Po 60 sekundžių trukmės pirminio pakaitinimo kaistuvas padedamas po baku.

5.8.2. B etapas: tiesioginis kaitinimas liepsna (2 pav.)

Bakas 60 sekundžių kaitinimas degančių degalų liepsna.

5.8.3. C etapas: netiesioginis kaitinimas liepsna (3 pav.)

Pabaigus B etapą, skydas iškart padedamas tarp degančio kaistuvo ir bako. Bakas šia sumažinta liepsna kaitinamas dar 60 sekundžių.

5.8.4. D etapas: bandymo pabaiga (4 pav.)

Skydu uždengtas degantis kaistuvas grąžinamas į savo pradinę padėtį (A etapas). Jei bandymo pabaigoje bakas dega, liepsna nedelsiant užgesinama.

5.9. Bandymo rezultatai laikomi priimtinais, jei iš bako neteka skystieji degalai.

6. Atsparumas aukštai temperatūrai

6.1. Stendas, kuriame atliekamas bandymas, turi atitikti bako įrengimo transporto priemonėje būdą, įskaitant bako vėdinimo angos veikimo būdą.

6.2. 50 proc. bako talpos pripildoma 293 K (20 °C) temperatūros vandens, tada bakas vieną valandą laikomas 368 ± 2 K (95 ± 2 °C) temperatūros aplinkoje.

6.3. Bandymo rezultatai laikomi priimtinais, jei po bandymo iš bako neteka skystis ir bakas nėra stipriai deformuotas.

7. Degalų bako ženklinimas

Prie bako pritvirtinamas prekės pavadinimas arba ženklas; baką sumontavus transporto priemonėje, jis turi nenusitrinti ir būti aiškiai įskaitomas.

5 priedas. 1 priedėlis

Atsparumo ugniai bandymas

1 pav.

A etapas. Pirminis kaitinimas

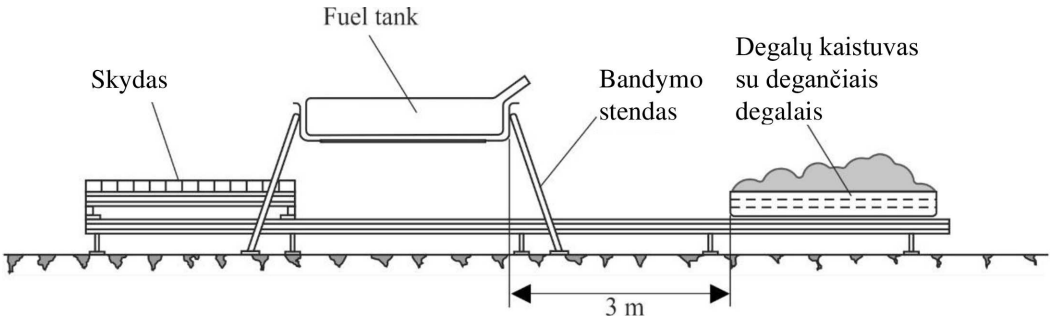

2 pav.

B etapas. Tiesioginis liepsnos poveikis

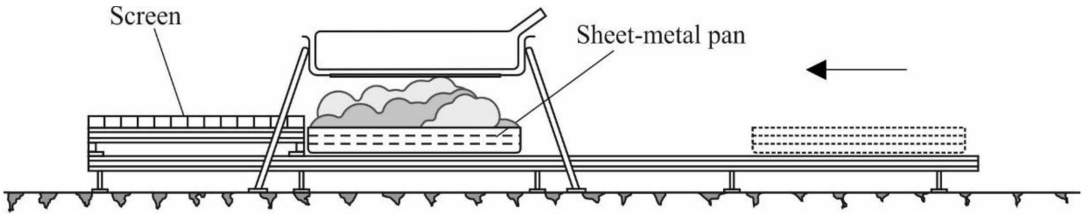

3 pav.

C etapas. Netiesioginis liepsnos poveikis

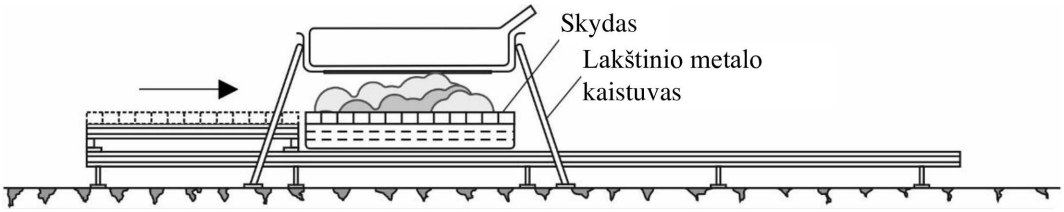

4 pav.

D etapas. Bandymo pabaiga

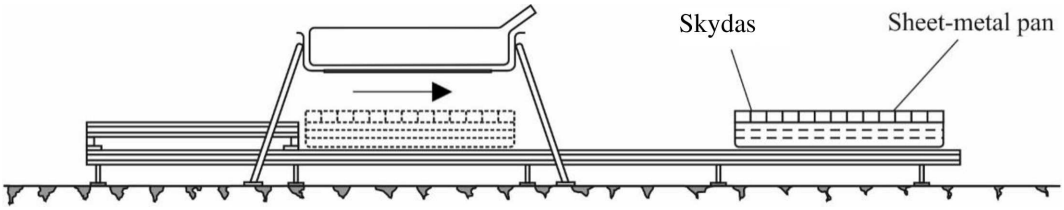

5 priedas. 2 priedėlis

Ugniai atsparių plytų matmenys ir techniniai duomenys

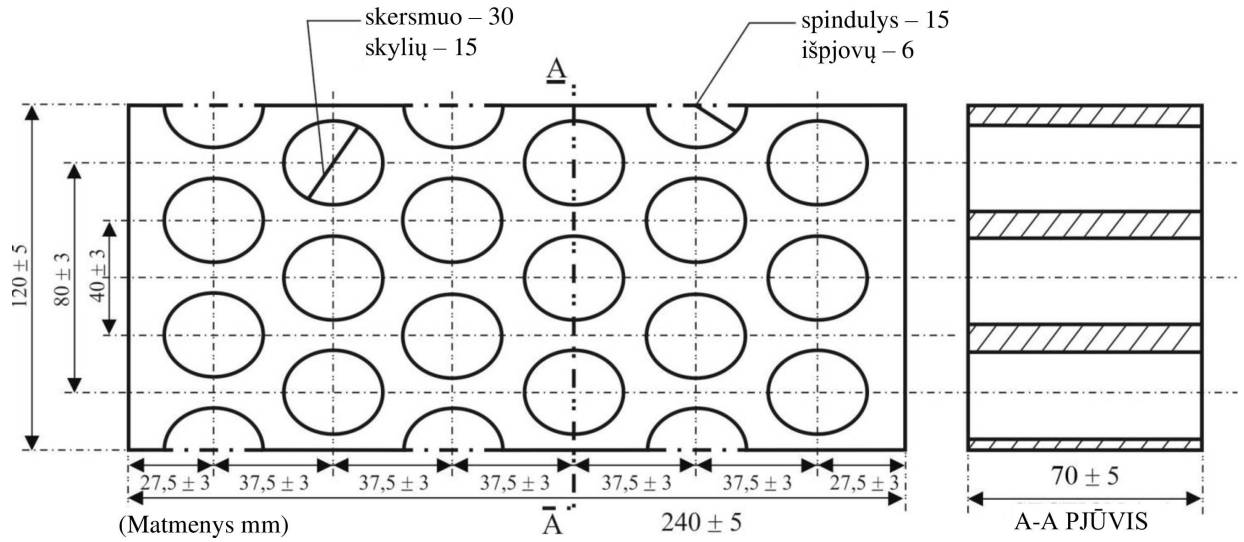

Atsparumas ugniai	(*Seger-Kegel*) SK 30
Al_2O_3 koncentracija	30–33 proc.
Atviras akytumas (P_o)	20–22 tūrio procentų
Tankis	1 900–2 000 kg/m^3
Efektyvusis skylėtasis plotas	44,18 proc.